

ГИМНАЗИЈА
РАЗРЕД: ДРУГИ
СМЈЕР: ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ
НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА

Годишњи број часова: 36

Седмични број часова: 1

СВРХА НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА

- Развијање свијести о значају умјетности и креативног изражавања, сензибилитета за естетику, за разумијевање и вредновање дјела ликовне умјетности. Унапређење личних стваралачких компетенција ученика.

ОПШТИ ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА

- Развијање и проширивање теоријских знања и практичних вјештина из области ликовне културе усвојених у претходном образовању;
- Упознавање различитих ликовних области кроз вријеме и простор; савладавање ликовног језика;
- Подизање нивоа ликовне и опште културе ученика;
- Подстицање стваралчких потенцијала ученика те оспособљавање за коришћење и унапређење властитих стваралачких могућности.

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА

- Пружање прегледа развоја, извора и распрострањености умјетничких стилова;
- Пружање спознаје општих и појединих историјских стилова;
- Повећање осјетљивости за опште и национално културно-историјско наслеђе, а тиме и његово вредновање, чување и заштиту;
- Утицај на формирање свијести код ученика о универзалности умјетничког језика;
- Оспособљавање за самостално доживљавање, разумијевање и тумачење умјетности;

- Његовање и развијање способности ликовног изражавања;
- Развијање смисла за склад, ред и хармонију.

НАСТАВНЕ ТЕМЕ:

- 1. Барокна умјетност**
- 2. Умјетност 19. вијека**
- 3. Модерна умјетност**
- 4. Савремена умјетност**
- 5. Урбанизам**
- 6. Зелена архитектура**
- 7. Модни дизајн**
- 8. Колаж, асамблаж, фротаж**
- 9. Пројекат ученичког самосталног рада**

Наставна тема: Барокна умјетност			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - наведе сличности, разлике и међусобни утицај барокне умјетности и претходних стилова; - наведе разлике и специфичности барокне умјетности у протестантским и католичким областима Европе као и специфичности барокног класицизма и рококоа као одређених фаза у развоју барока; - протумачи и преиспита природне и друштвене услове ове умјетничке епохе тј. стила; - протумачи и преиспита друштвене услове за настанак српске барокне умјетности, као и њене основне карактеристике, дјела и умјетнике; - анализира стилске карактеристике европског и	Ученик ће да: - критички анализира и аргументовано вреднује поједина умјетничка дјела и периоде умјетности; - користити самостално литературу или интернет за истраживање задате теме; - аргументовано представити значај поједине умјетничке епохе/стила и умјетничких дјела; - самостално истражује о правцу, представницима и њиховим дјелима, те на основу резултата истраживања аргументовано дискутује на часу.	Предмет: - Српски језик и књижевност - Култура религије - Православна вјеронаука - Математика	Тема: - Поређење барока у књижевности и ликовној умјетности на основу анализе драматичности, контраста и прелаза са византијске на западноевропску традицију, уз дефинисање услова који су довели до настанка барока, идентичних у оба предмета. - Анализа односа монотеистичких религија и барока проучавањем иконографије, културне баштине и библијских мотива у барокној умјетности, с посебним освртом на симболику, геометрију, свјетлост и боју. - Проналажење повезница између степена и коријена и барокне умјетности анализом пропорција, симетрије и геометријске организације композиције у архитектури и ликовним дјелима.

српског барокног сликарства, вајарства и архитектуре; - упореди европско и српско барокно сликарство, вајарство и архитектуру.			
--	--	--	--

Наставна тема: Умјетност 19. вијека			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - дефинише стилске карактеристике, сличности и разлике између умјетничких стилова Неокласицизма, Романтизма и Реализма у Европи и код нас; - наведе и анализира умјетничка дјела и умјетнике; - аргументовано заступа свој став о естетском доживљају умјетничких дјела.	Ученик ће да: - критички анализира и вреднује поједина умјетничка дјела и периоде у умјетности; - користити самостално литературу или интернет за истраживање задате теме; - аргументовано представити значај поједине умјетничке епохе/стила и умјетничких дјела; - самостално истражује о правцу, представницима и	Предмет: - Српски језик и књижевност - Географија	Тема: - Поређење класицизма и неокласицизма на основу идеја просвјетитељства, симетрије и античких мотива, те повезивање романтизма и реализма у књижевности и ликовној умјетности анализом емоција, националног идентитета, приказа стварности и социјалних тема 19. вијека. - Повезивање економских, политичких, географских и културних промјена са развојем умјетничких стилова 19. вијека и савременог доба

	њиховим дјелима, те на основу резултата истраживања аргументовано дискутује на часу.	- Музичка култура	анализом регионалних разлика у ликовним изразима. - Повезивање барока, класицизма и романтизма у музици и ликовној умјетности уз анализу контраста, стилских обиљежја, емоција, природе и националног идентитета.
--	--	-------------------	--

Наставна тема: Модерна умјетност			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - дефинише услове који су довели до настанка стилова и праваца модерне умјетности; - објасни основне стилске карактеристике сликарства, вајарства и архитектуре, наведе најзначајнија дјела и умјетнике импресионизма, постимпресионизма, умјетничких праваца 20. вијека у свијету и код нас;	Ученик ће да: - критички анализира и вреднује поједина умјетничка дјела и периоде у умјетности; - користити самостално литературу или интернет за истраживање задате теме; - аргументовано представити значај појединог стили или	Предмет: - Музичка култура - Биологија	Тема: - Анализа импресионизма у музици и ликовној умјетности на основу боје, свјетлости и звучне боје. - Повезивање импресионизма и сецесије са природним облицима анализом раста, симетрије и анатомије.

- представи одговарајућим ликовним техникама неки од умјетничких стилова и праваца модерне и савремене умјетности.	правца модерне умјетности и умјетничких дјела; - самостално истражује о правцу, представницима и њиховим дјелима, те на основу резултата истраживања аргументовано дискутује на часу.		
--	--	--	--

Наставна тема: Савремена умјетност			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - дефинише услове који су довели до настанка умјетничких идеја и праваца краја 20. и почетка 21.вијека умјетности; - објасни основне стилске карактеристике сликарства, вајарства и архитектуре, наведе најзначајнија дјела и умјетнике умјетничких праваца с краја 20. вијека и	Ученик ће да: - износи и аргументује критички став о појединим умјетничким дјелима и правацима савремене умјетности; - користити самостално литературу или интернет за истраживање задате теме; - аргументовано представи значај појединог стили или	Предмет: - Музичка култура - Култура религије	Тема: - Анализа савремене умјетности заснована на проучавању експеримента, атоналности и урбане културе. - Источњачке религије и савремена умјетност анализа мандале, зен естетике и минимализма. Секуларизација у односу на реализам и савремену умјетност сагледавањем

почетка 21. вијека у свијету и код нас.	правца модерне умјетности и умјетничких дјела; - се ликовно изражава у оквирима идејних концепата појединих праваца и умјетничких покрета с краја 20. и почетка 21. вијека; - анализира карактеристике умјетничког правца, његових представника и њихових дјела на основу самосталног истраживања, те аргументовано дискутује на часу.	- Математика	умјетничког израза изван религијских оквира. - Повезивање комплексних бројева и тригонометрије са савременом умјетношћу примјеном и анализом визуелних ротација, спирала и апстрактних форми у композицији.
---	--	--------------	--

Наставна тема: Урбанизам			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - дефинише урбанизам и да објасни урбанистичке принципе планирања животног простора; - дефинише ликовне елементе облик и простор;	Ученик ће да: - критички анализира и вреднује поједина умјетничка дјела и периоде у умјетности;	Предмет: - Историја - Математика	Тема: - Повезивање урбанизма са развојем насеља и градова од антике до позног средњег вијека. - Повезивање урбанизма и архитектуре са пропорцијама,

- разликује плански и спонтани развој насеља; - вреднује функционалност урбаног простора и доведе у везу урбанизам и квалитет живота; - анализира, аргументовано расправља и вреднује свој и урбанистичке планове других ученика.	- посматра и анализира мапу града или сличних примјера, и индетификује различите урбане цјелине; - индивидуално или радом у пару скицира идеално урбано рјешење, футуристичког града у облику скице на папиру; - урбанистички испланира и изради план једног футуристичког града са свим потребним инфраструктурним и другим садржајима; - у аргументованој расправи вреднује и рангира све радове према одређеним критеријумима; - самостално истражује о правцу, представницима и њиховим дјелима, те на основу истраженог аргументовано дискутује на часу.	- Психологија - Физика - Географија	симетријом, тригонометријом и геометријским односима. - Анализа утицаја урбаног простора и визуелних порука на понашање и социјалну перцепцију. - Повезивање урбанизма са алгоритмима, функцијама и дигиталним моделовањем помоћу креирања виртуелних модела урбаних цјелина и архитектонских рјешења. Анализа примјене електричне струје и освјетљења у савременом дизајну и урбаном простору. - Повезивање архитектуре са термодинамиком и енергетском ефикасношћу простора. - Повезивање урбанизма са развојем насеља, картографијом и географским информационим системима. - Анализа утицаја природних и друштвених фактора на
---	---	---	---

		- Култура религија	архитектуру и обликовање простора. - Анализа религијских симбола и архитектуре у различитим културним традицијама. - Анализа библијских мотива и симболике у архитектури.
--	--	--	---

Наставна тема: Зелена архитектура			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - дефинише појам зелене архитектуре; - објасни значај хортикултуре и одрживих материјала; - анализира примјере еколошке градње; - предложи идеје за преобликовање традиционалне у зелену архитектуру.	Ученик ће да: - критички анализира и вреднује поједина умјетничка дјела или периоде у умјетности; - истражи примјере зелене архитектуре; - издвоји еколошке елементе на објектима издвојених примјера;	Предмет: - Историја - Биологија - Физика	Тема: - Повезивање зелене архитектуре са развојем насеља и градова од антике до позног средњег вијека. - Анализа морфологије и анатомије биљака и животиња као подстицаја за земљану архитектуру и обликовање форми. - Анализа материјала у зеленој архитектури на основу особина агрегатних стања и молекулских сила.

	- изградити скице идејних рјешења грађевина разних намјена или комплексних грађевинских цјелина према начелима зелене архитектуре; - изложи и објасни своје скице и издвоји примјене елементе зелене архитектуре.	- Православна вјеронаука	- Повезивање зелене архитектуре и урбанизма са сакралним грађевинама и културном баштином.
--	--	--	--

Наставна тема: Модни дизајн			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - дефинише примијењену умјетност и дизај; - објасни основне елементе модног дизајна; - разликује модне стилове и правце;	Ученик ће да: - критички анализира и вреднује поједина умјетничка дјела и периоде у умјетности; - анализира модне примјере; - изради више скица оригиналних одјевних предмета и одјевних	Предмет: - Српски језик и књижевност - Историја - Биологија	Тема: - Повезивање књижевних праваца са модним дизајном и визуелним стиловима епохе. - Анализа одјевних предмета у српским земљама, Византији и средњовјековној Европи као повода за модни дизајн.

- примјењује ликовну умјетност у креирању употребних предмета; - процијени естетску и функционалну вриједност креираних предмета.	додатака комбинујући боје, материјале и текстуре; - илуструје и објасни своје идеје; - у аргументованој расправи вреднује и рангира нацртана дизајнерска рјешења.	- Математика - Музичка култура - Психологија - Рачунарство и информатика - Географија - Култура религија	- Повезивање модног дизајна са биљним и животињским облицима, шарама и структурама. - Примјена математичких модела у креирању модних кројева и декоративних образаца. - Повезивање модног дизајна са стилским обиљежјима музичких епоха. - Повезивање модног дизајна са креативношћу, личним идентитетом и самопредстављањем. - Повезивање модног дизајна са алгоритмима, функцијама и дигиталним моделовањем помоћу креирања виртуелних модела одјевних предмета, кројева и дизајнерских рјешења. - Истраживање регионалних разлика у начину одијевања. - Повезивање модног дизајна са религијским и културним обиљежјима народа.
--	---	---	--

		- Православна вјеронаука	- Анализа библијских мотива и симболике у одјевању и декоративној умјетности.
--	--	--------------------------	---

Наставна тема: Колаж, асамблаж, фротаж			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - објасни разлику између колажа, асамблажа и фротажа; - анализира ликовне композиције у овим техникама; - процијени ликовне односе у раду (ритам, контраст, равнотежа).	Ученик ће да: - именује различите технике на примјерима умјетничких дјела; - прикупља и примијени занимљиве материјале за рад; - креира композицију комбиновањем елемената и експериментише са комбиновањем материјала; - изради колаж или асамблаж, на подлози или простору; - презентује и образложи свиј рад;	Предмет: - Српски језик и књижевност - Историја - Биологија - Музичка култура	Тема: - Израда колажа као визуелне интерпретације књижевних тема и мотива. - Израда колажа и асамблажа са мотивима средњовјековне културне баштине и историјских догађаја. - Израда колажа и фротажа на основу текстура биљака, коре дрвећа и животињских структура. - Израда колажа на основу ритма, динамике и атмосфере музичких дјела.

	- аргументовано износи своје мишље о раду, уважавајућу туђе аргументе.	- Рачунарство и информатика - Култура религија - Православна вјеронаука	- Групно осмишљавање умјетничких рјешења уз развијање сарадње и комуникације. - Израда дигиталних колажа и образаца примјеном низова и наредби понављања. - Израда колажа на основу симбола и мотива различитих религија. - Израда колажа и асамблажа са мотивима библијских личности и старозавјетних мотива.
--	--	---	---

Наставна тема: Пројекат ученичког самосталног рада			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - критички анализира и вреднује поједина умјетничка дјела и периоде у умјетности;	Ученик ће да: - критички анализира и вреднује поједина умјетничка дјела и периоде у умјетности;	Предмет: - Историја	Тема: - Истраживање и презентовање културно-историјских споменика средњовјековне баштине у оквиру пројектног рада.

- конципира и реализације пројектно истраживање на тему национална културна баштина и савремено доба, укључујући значајне умјетнике, умјетничка дјела и културно-историјске споменике; - примјењује основне кораке истраживачког процеса, укључујући планирање, прикупљање и анализу информација из различитих извора (литература, интервјуи, посматрање и сл.); - води истраживачки дневник, у којем ће евидентирати ток и налазе истраживања; - развије вјештине усмене и писане комуникације кроз интервјуисање, учешће у дискусијама и изради есеја, извјештаја или интервјуа; - креативно се изражава кроз израду ликовног рада	- индивидуално или у групи учествовати у раду пројектног истраживања, чија тема може бити из области националне културне баштине; - истраживати различите теме као што су: значајни ликовни умјетници из окружења (сликари, вајари, архитекте), културно-историјске грађевине, дјела народне умјетности и слично; - у процесу истраживања ученици воде истраживачке дневнике, интервјуишу саговорнике, проучавају релевантну литературу, израђују ликовни рад подстакнути истраживаном темом, и учествују у дискусији на школском форуму или часу. Резултате истраживања представљају у облику есеја, интервјуа или изложбе ликовних	- Информатика - Музичка култура - Православна вјеронаука - Математика - Српски језик и књижевност	- Израда дигиталних пројеката (3D модели, виртуелне туре, анимације) у области културне баштине. - Синтеза умјетности у оквиру истраживања културне баштине и међусобног утицаја умјетности. - Библијски ликови и културна баштина. - Истраживање културне баштине и креирање ликовних рјешења заснованих на геометријским и функционалним моделима. - Израда есеја заснованих на истраживачким активностима.
--	--	---	---

подстакнут темом истраживања; - у виду форума презентује ток и резултате свог истраживања (усмено, писмено, визуелно).	радова, уз кратак опис спроведеног истраживања.		
--	--	--	--

Дидактичко-методичка упутства и препоруке

Настава ликовне културе у гимназији реализује се у оквиру 36 часова годишње, са једним часом седмично. Она треба да буде усмјерена на ученика, подстичући његову радозналост, истраживање, креативност и самосталан рад. Препоручује се примјена различитих општих и специфичних метода рада, које омогућавају ефикасно учење и активно укључивање ученика у процес изградње сопственог знања. Посебно се препоручује конструктивистички приступ, у коме се ученици подстичу да самостално истражују податке из различитих извора, међусобно сарађују и једни друге поучавају. Наставник у таквом приступу има улогу организатора процеса учења, водећи рачуна о различитим интересовањима и способностима ученика, како би се осигурало њихово активно учешће и стално напредовање.

Примјеном различитих стратегија учења и поучавања – као што су дискусија, дебата, тимски рад и пројектна настава – садржаји се повезују са свакодневним искуствима ученика и лакше се интегришу са другим областима и школским предметима, што доприноси цјеловитом развоју ученика. Коришћење диференцираних задатака и дигиталних алата додатно обогаћује процес учења, омогућавајући ученицима да развијају самосталност и вјештине проналажења и коришћења литературе.

Ограничен број часова захтијева пажљиво планирање и досљедну реализацију наставе. За планирање наставе неопходно је ослањати се на савремену литературу и наставна средства.

Посебну пажњу при анализи ликовног дјела треба посветити развоју ликовног језика, односно анализи ликовних елемената и композицијских принципа, уз подстицање и поштовање критичког мишљења ученика. Неопходно је повезивати теоријски и практични рад како би се постигли што бољи резултати у процесу учења.

Важан дио наставе чине екскурзије и посјете културним институцијама као што су музеји, галерије, атељеи, археолошки локалитети и рестаураторске радионице. Ове активности омогућавају ученицима да се упознају са културном баштином и развијају осјећај за њено очување. Наставник прилагођава избор локација могућностима школе и интересовањима ученика, водећи рачуна о окружењу и доступности. Препоручује се да се организује најмање једна цјелодневна екскурзија за обилазак значајних националних споменика и посјету музејима и галеријама.

У наставном процесу потребно је користити уџбенике које је одобрило Министарство просвјете и културе Републике Српске, као и другу стручну литературу.

Оцјењивање ученика потребно је врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и важећим правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи.